

Column FD

Han de Jong
Chief Economist
Economisch Bureau

Een gesterkt vertrouwen in onze democratie

Zullen we democratisch besluiten dat gezonde overheidsfinanciën ongewenst zijn?

10 mei 2012

Vorige week bracht het electoraat in diverse Europese landen zittende machthebbers gevoelige nederlagen toe. Nicolas Sarkozy en de twee grootste Griekse partijen verloren, maar ook de Britse en Duitse regeringscoalities leden nederlagen bij lokale verkiezingen. De heersende opvatting is dat de kiezer de bezuinigingen zat is. Dat kan, maar de vraag is of er geloofwaardige alternatieven zijn die betere uitkomsten geven.

Ik denk het eigenlijk niet. Het is simpel. Diverse overheden hebben geen toegang tot de kapitaalmarkt tegen betaalbare tarieven. Dan heb je weinig keus dan de tekorten snel te verminderen. Natuurlijk zijn mensen bezuinigingen zat, maar wat willen ze dan? Zullen we democratisch besluiten dat gezonde overheidsfinanciën ongewenst zijn? Ik interpreteer de recente verkiezingsuitslagen en ook die van de afgelopen maanden waarbij zittende machtshebbers ongeacht hun politieke kleur stevast verloren, vooral als een uiting van slecht gedefinieerde gevoelens van protest.

Zeker, we hebben een groeistrategie nodig, zoals de nieuwe Franse president betoogt. Dat roepen we al tijden, maar er is gewoon geen ruimte om dat via de overheidsbegroting te doen. Laten we onszelf niet voor de gek houden. Naast landen die toegang tot de kapitaalmarkt hebben verloren, zijn er enkele overheden die dan momenteel nog wel toegang hebben tot markten, maar dat ten dele door een ongekend grote interventie door de ECB. de liquiditeitsfaciliteiten van december en eind februari, € 1000 mrd voor een periode van drie jaar, hebben geweldig geholpen, maar vormen wel een verstoring van de markt op een schaal die zijn weerga niet kent. Van zoiets moeten we vooral niet structureel afhankelijk worden.

Ik betrap mezelf soms op een zwak moment in mijn enthousiasme voor democratie. In veel landen lijkt de politiek verworpen tot een marketingstrijd. Politici spreken er niet over hun visie maar zeggen dingen waarvan hun spindoctors

menen dat het stemmen oplevert. Als ze dan gekozen worden, zien ze wel weer verder.

Ik kijk op de maandagavond graag naar het tv-programma Voetbal International, waarin vier heren anderhalf uur lang kissebissen en zaniken over voetbal. Moet kunnen. Maar toen de Nederlandse kijker dat programma vorig jaar via een democratisch proces (!) verkoos tot het beste van 2011 drong bij mij de vraag zich op of democratie wel de beste manier is om ons land door de crisis te loodsen. Omdat er geen beter alternatief is, luidt het antwoord waarschijnlijk toch wel: ja. Maar toen het Catshuisoverleg na zeven weken vergaderen niets anders opleverde dan de val van het kabinet, vroeg je je toch af waar dat heen moest.

Ik kreeg van buitenlandse kennissen mailtjes en telefoontjes met een hoog gehalte leedvermaak. Toen gebeurde het. Wat de coalitie- en gedoogpartners in zeven weken niet lukte, realiseerde de Kunduzcoalitie binnen een paar dagen. Onder grote druk werd een akkoord bereikt waarmee we waarschijnlijk voldoen aan de Europese begrotingseisen waarvoor we zelf zo'n groot pleitbezorger waren. En waarvoor eigenlijk ook opmerkelijk brede steun in de samenleving lijkt te bestaan. Er is tenminste geen volkswoede ontstaan.

Het bereikte pakket maatregelen vind ik behoorlijk evenwichtig. Je kunt misschien zeggen dat het jammer is dat het zwaar leunt op lastenverzwaringen en niet op uitgavenreductie, maar een kniesoort die daar nu op let. Ik vond de totstandkoming van dat akkoord een mooi staaltje politiek dat mijn vertrouwen in onze democratie danig heeft versterkt. Cynische commentaren uit het buitenland verstomden direct. Ik zie uit naar 12 september en de campagne die daaraan vooraf zal gaan. Hopelijk kunnen onze politici en het electoraat meer doen dan uiting geven aan slecht gedefinieerde gevoelens van protest. Nederland gidsland? Zou het heus?

Lees meer van het Economisch Bureau op: abnamro.nl/economischbureau

© Copyright 2012 ABN AMRO Bank N.V. and affiliated companies ("ABN AMRO"). Alle rechten voorbehouden.
Dit document dient uitsluitend ter informatie en wij geven, hoewel het document is gebaseerd op informatie die betrouwbaar wordt geacht, geen garantie aangaande de juistheid of volledigheid hiervan. ABN AMRO Bank N.V. (ABNAMRO) aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de informatie opgenomen in dit document. De weergegeven marktinformatie alsmede de opinies, prognoses, aannames, schattingen, afgeleide waarderingen en koersdoelstelling(en) die zijn opgenomen in dit rapport en die de opinie van de auteur vormen dateren van de aangegeven datum en kunnen op enig moment zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd. Hoewel wij ernaar streven de in dit document opgenomen informatie en opinies naar redelijkheid te actualiseren, kunnen er op grond van de regelgeving, compliance vereisten of andere oorzaken redenen zijn waardoor dit niet mogelijk is. Dit document vormt geen uitnodiging of aanbod tot het kopen of verkopen van effecten of andere financiële instrumenten. De informatie mag niet - geheel of gedeeltelijk - voor enig doel worden vermenigvuldigd, opnieuw worden verspreid of gekopieerd zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van ABN AMRO.
ABN AMRO is geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten te Amsterdam